

Vzory, kam jste se poděly?

Nedostatkové zboží v tržní ekonomice, nic takového nehrozí, řeknete si. A přece, na skladě nejsou pozitivní vzory. Škola, která nejen vzdělává, ale také vychovává, se s výskytem těch současných (historických je dost, představují však pro dnešní mladé dávný pravěk) potýká takřka nepřetržitě. Posuďte sami.

Učitel/ka si vezme na pomoc prezidentovu autoritu (jeho portrét visí skoro v každé třídě české školy). Ale ouha, kleptomanská klauniáda prezidenta budí u žáků a studentů oprávněný posměch. A přidají silný argument. Vy nás nabádáte, že je třeba nevymlouvat se, dostat své zodpovědnosti a prezident se choval jako malý žáček, prý to nebylo pero, ale propiska, zapomněl dodat posázená polodrahokamy, chachacha! Ze zadních lavic se navíc ozve: známí mých rodičů říkali, že teď frčí zdravení TĚ PĚRO, jak za starých vlasteneckých časů.

V ten okamžik je třeba přesunout pozornost jiným směrem. Konstatování, že jsou přece i jiní politici než pan prezident, vyvolá hlasitě se valící vlnu dětských výkřiků (cílem většiny politiků je druhého zneuctít, zadupat do země, lidem předvádějí akorát šaškárnu), která přišpendlí učitele/ku k tabuli. Při snaze zachránit výchovnou lekci (děti, hrajte aspoň vy fair play, třeba sportem počínaje) je učitel/ka definitivně uzemněn/a: nám vyhovuje řídit se Klausovým vyjádřením, že faul není, když se rozhodčí nedívá. Zákon, smlouvu, dohodu, pravidlo, školní řád je třeba dodržovat. Výchovná lekce, při které se učitel/ka potí nejen na zádech. Dobře ví, že už i dětské bytosti se v reálném životě mnohokrát setkaly s ohýbáním právních či morálních pravidel podle toho, jak se to komu zrovna hodilo. Ani zdánlivě lehké téma – sprostota do mluvy nepatří – není bez rizika. Vždyť tolik vulgárních slov slečny poslankyně Kočí zachycených v její slavné tajné nahrávce nemají ve svém rejstříku ani největší školní sprostáci.

Pozitivní příklad v médiích aby člověk pohledal. Zprávy dnes a denně staví žákům před oči výhry podrazů, arogance, lži a vykrucování. Dávat za vzor hvězdy a hvězdičky showbyznysu rozumný/á učitel/ka neudělá za nic na světě. Kdo tedy zbývá? Vědci, špičkoví lékaři. Má u mladých lidí šanci například Antonín Holý, proslulý vědec světového formátu, objevitel látek účinných proti virovým onemocněním včetně AIDS a žloutenky typu B, které pomáhají stovkám milionů lidí ve světě? Budou ho uctívat za 35 let tvrdé práce, 650 publikací a 60 patentů více než nejrůznější superstars? Dobrý nápad je vychovávat osobním příkladem. Nejsou však takoví pedagogičtí pracovníci někdy považováni za podivíny?

Skončeme optimisticky. Když se budou moci učitelé a učitelky opřít o rodičovské vzory, navíc s přidanou hodnotou, kdy rodiče nehází veškerou odpovědnost za výchovu svých dětí na školu, tak snad těch pozitivních výchovných příkladů najdeme více než šafránu. Lze připojit i pesimistický dovětek: nepřijde vám tato představa bláhová?